

A KISHANTOSI ÖKOLÓGIAI MINTAGAZDASÁG GYOMFLÓRÁJÁNAK VÁLTOZÁSA TÍZ ÉV TÁVLATÁBAN

KERESZTES ZSUZSANNA, DORNER ZITA és ZALAI MIHÁLY

Szent István Egyetem, Növényvédelmi Intézet, Gödöllő

A szakirodalomban többféle feltételezés is kialakult, arról, hogy milyen hatása van a herbicid mentes gazdálkodási formának a gyomflórára. Egyes kutatók szerint a herbicid mentes gazdálkodás hatására megnő a gyomfajok száma, még ritka gyomfajok is megjelenhetnek a természet területén. Míg mások szerint a mechanikai művelés a herbicid használathoz hasonló nyomást gyakorolhat a gyomflórára, melynek hatására a gyomfajok száma csökken.

A Kishantosi Ökológiai Mintagazdaság 452 hektáron folytat ökológiai gazdálkodást. 1992 óta, éppen húsz éve kezdte meg ilyen formán a működését. Ez a terület alkalmas arra, hogy megfigyeljük az ökológiai gazdálkodás gyomflórára gyakorolt hatását. Az elmúlt húsz évben többször is készült gyomfelvételezés a területen. Vizsgálataink célja az volt, hogy a 2012-ben végzett felvételezések adatait összevegyük a 2000-2003 között kapott eredményekkel, így képet kapva a gyomflóra változásáról. 2012-ben háromszor végeztünk felvételezéseket a vegetáció során, 4 tönkölybúza, 2 kukorica és 2 napraforgó táblában. A felvételezések a táblák belső területein – a táblák 2 méteres szélső részeit elhagyva – 8 ismétlésben történtek. A felvételezési négyzet minden esetben egy négyzetméter volt, a gyomborítottság megállapítása becsléssel történt. A gyomfajok borítását közvetlen borítási %-kal jegyeztük fel.

A vizsgálat eredményei alapján elmondható, hogy a területen jelenlévő növények zöme a 10 évvel ezelőtti vizsgálatokhoz hasonlóan a T4-es életformacsoportból került ki. Az egész gazdaságot nézve, a tíz évvel ezelőtti eredményekhez hasonlóan, az *Ambrosia artemisiifolia* borítása volt a legjelentősebb. Az eltelt idő alatt nem jelent meg új évelő faj, csak a már 2000-ben is felvételezett *Cirsium arvense* és *Convolvulus arvensis* volt jelen a mintagazdaságban. A *Sorghum halepense* 2012-ben nem volt jelen a gazdaság területén ellentétben a korábbiakkal. Jelentősen növekedett a *Chenopodium album*, *Panicum miliaceum*, *Polygonum aviculare* és az *Echinochloa crus-galli* borítása. Új fajként jelent meg a területen a *Veronica hederifolia* és a *Veronica dillenii*. 2012-ben jelentős gyomosítási tényező volt még két alternatív természetű növény a *Phacelia tanacetifolia* és a *Fagopyrum esculentum* árvakelése is.

A Kishantosi Mintagazdaság területén statisztikailag bizonyíthatóan nőtt a gyomborítás. A gyomfajok száma úgy tűnik, hogy csökkent, azonban ez statisztikailag nem igazolható. Ezek alapján elmondható, hogy a diverzitás nem, de a gyomborítás mértéke növekedett az elmúlt tíz évben. Ez alátámasztja azt az elképzelést, hogy az ökológiai gazdálkodás ténye önmagában nem garantálja a diverzitás növekedését, erre feltehetően igen jelentős hatást gyakorol a környezet egésze és a művelésmód is.

A kutatás a TÁMOP-4.2.2.B-10/1-2010-0011 „A tehetséggondozás és kutatóképzés komplex rendszerének fejlesztése a Szent István Egyetemen” c. pályázat támogatásával valósult meg.